

LESBRIEF MÉÉR MUZIEK IN DE KLAS *Huis-, tuin- en keukeninstrumenten*

Doelen

De leerlingen:

- Weten dat muziek geluid is, dat op een bepaalde manier georganiseerd is.
- Zijn zich ervan bewust dat je muziek kunt maken met alles waar geluid uitkomt.
- Kunnen in groepjes een muziekstukje ontwerpen met klanken uit zelf meegebrachte voorwerpen.

Benodigheden:

- Huis- tuin en keukenvoorwerpen waar een (interessante) klank uit te halen is.
- Digitaal schoolbord met internetverbinding.
- De linkjes uit deze lesbrief.
- Voorwerpen uit de klas.
- 1 krat lege bierflesjes (24 flesjes)
- Maatbekers en trechters voor het vullen van de bierflesjes met water.

Tijdsduur:

Circa 50 minuten. De activiteit met de flesjes kost nog eens 30 minuten en kan in een volgende les worden aangeboden.

Vorbereiding:

Vraag de leerlingen om huis-, tuin- en keukenvoorwerpen waar een interessante klank uit te halen is mee naar school te nemen voor deze les.

De schuingedrukte informatie in deze lesbrief kan steeds als basis gebruikt worden om de lesonderdelen te introduceren.

1. Inleiding

Overal zit muziek in! Uit allerlei dingen om je heen kun je geluid krijgen. Heeft iedereen iets meegenomen?

Iedereen laat, eventueel in een kring, horen hoe zijn of haar 'instrument' klinkt. Stimuleer de leerlingen om uit hun voorwerp verschillende klanken te halen.

2. Overal zit muziek in...

Maar wat is muziek dan eigenlijk precies? Laat leerlingen definities verzinnen van muziek. Er zullen verschillende antwoorden komen. Ga niet op zoek naar goed of fout, maar bespreek de gegeven antwoorden. Vertel uiteindelijk:

Een veelgebruikte definitie is: 'Muziek is geluid dat op een bepaalde manier georganiseerd is en waar betekenis aan gegeven of ontleend kan worden'

Het organiseren van dat geluid gebeurt in muziek op verschillende manieren. De muzikant of componist maakt onder andere keuzes op het gebied van:

- Toonhoogte
- Ritme
- Volume
- Tempo
- Vorm (herhaling, vraag-antwoordstructuur bijvoorbeeld)
- Het soort geluid (klankkleur)

Dit betekent dat je eigenlijk met alles wat geluid maakt, muziek kunt maken!

De muziekgroep Stomp heeft een ware kunst gemaakt van spelen op huistuin- en in dit geval keukenspullen:

<https://www.youtube.com/watch?v=XXD76CSpfco>

Kunnen de leerlingen onder woorden brengen wat voor keuzes er in dit filmpje gemaakt zijn? Hoe zijn de keukengeluiden georganiseerd zodat het muziek is geworden?

3. Componeren

Laat kinderen in groepjes met hun eigen klankbronnen een eenvoudige vorm maken, rekening houdende met (een aantal van) bovenstaande punten. Laat ze eventueel zelf bepalen welke klanken goed bij elkaar zouden passen en op basis daarvan groepjes maken.

Geef daarbij aan dat het muziekstuk ongeveer een minuut mag duren en een duidelijk begin, midden en eind moet hebben. Wat goed werkt bij dit soort opdrachten, is om twee presentatierondes te hebben. Na de eerste keer presenteren mag de klas opbouwende feedback geven die het groepje kan meenemen voor een tweede presentatie.

Ze mogen in het stuk ook geluiden met voorwerpen uit de klas opnemen. Laat hier eventueel eerst apart mee experimenteren.

4. Extra: Flessen

Ook met maar één soort voorwerp kun je verschillende tonen maken. Als je tegen een bierflesje tikt met een potlood of een lepeltje hoor je een heldere toon. Die toon verandert als je het flesje deels vult met water.

Laat leerlingen met behulp van een muziekinstrument, piano-app of stemapparaat proberen een serie flesjes zo te vullen dat er een (deel van een) toonladder ontstaat: do-re-mi-fa-sol-la-ti-do.

Als dat lukt kunnen ze proberen om eenvoudige melodieën te spelen.
Bijvoorbeeld:

Kortjakje: do do sol sol la la sol, fa fa mi mi re re do

Sinterklaas kapoentje: sol sol la la sol mi, sol sol la la sol mi.

Fa fa fa re fa fa, la sol fa mi re do

Je kunt er ook voor kiezen om, zoals in het filmpje met meester Willem, de flessen te integreren in de componeeropdracht.

5. Tot slot.

Als bewijs van de stelling dat écht overal muziek in zit, kun je dit grappige filmpje van een muzikale tractor laten zien:

<https://www.youtube.com/watch?v=jbN-jO11vKg>